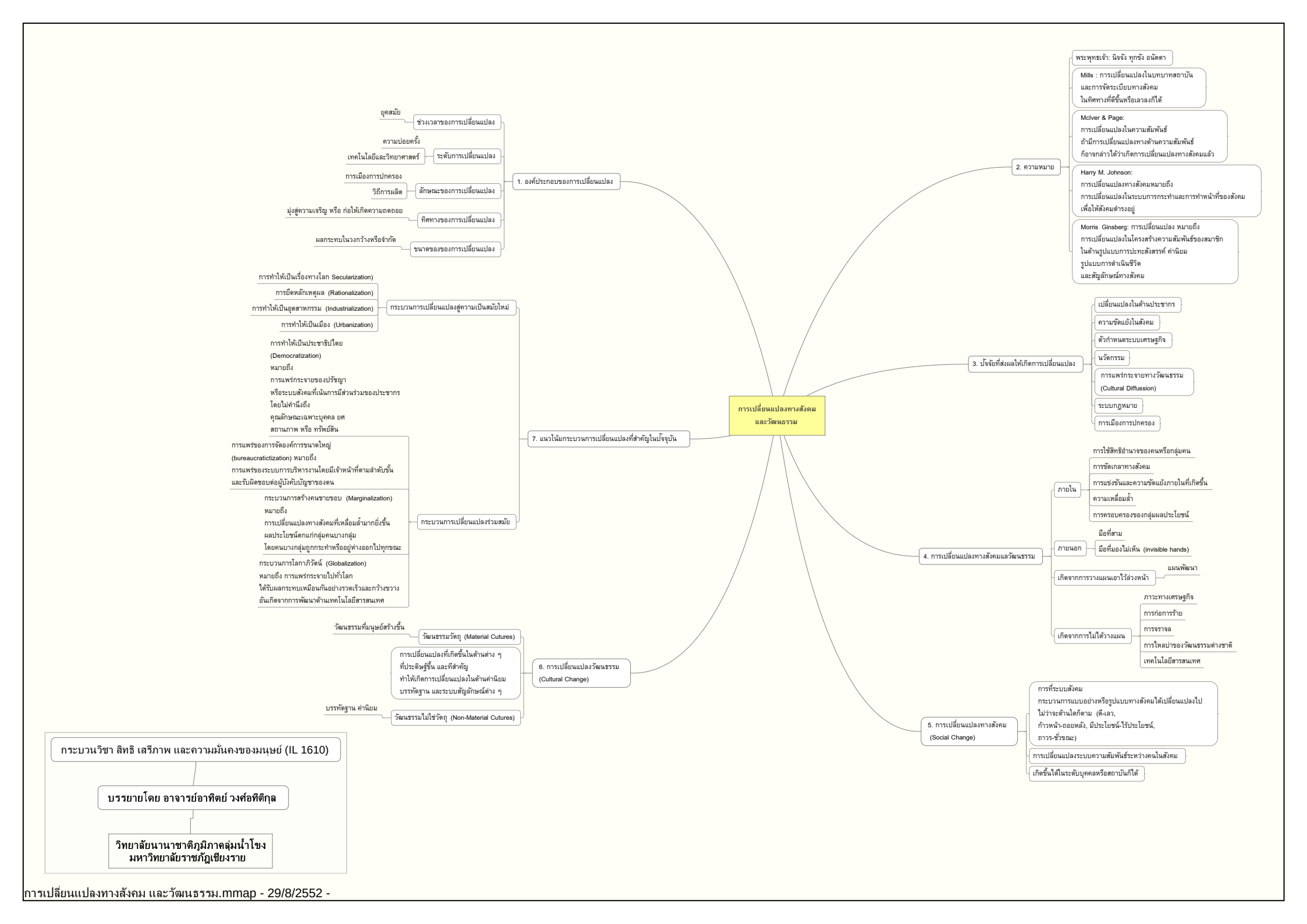
การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม
1. องค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลง
ช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลง
ยุคสมัย
ระดับการเปลี่ยนแปลง
ความบ่อยครั้ง
เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์
ลักษณะของการเปลี่ยนแปลง
การเมืองการปกครอง
วิถีการผลิต
ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง
มุ่งสู่ความเจริญ หรือ ก่อให้เกิดความถดถอย
ขนาดของของการเปลี่ยนแปลง
ผลกระทบในวงกว้างหรือจำกัด
2. ความหมาย
พระพุทธเจ้า: นิจจัง ทุกขัง อนัตตา
Mills : การเปลี่ยนแปลงในบทบาทสถาบัน
และการจัดระเบียบทางสังคม
ในทิศทางที่ดีขึ้นหรือเลวลงก็ได้
McIver & Page:
การเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์
ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความสัมพันธ์
ก็อาจกล่าวได้ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมแล้ว
Harry M. Johnson:
การเปลี่ยนแปลงทางสังคมหมายถึง
การเปลี่ยนแปลงในระบบการกระทำและการทำหน้าที่ของสังคม
เพื่อให้สังคมดำรงอยู่
Morris Ginsberg: การเปลี่ยนแปลง หมายถึง
การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิก
ในด้านรูปแบบการประทะสังสรรค์ ค่านิยม
รูปแบบการดำเนินชีวิต
และสัญลักษณ์ทางสังคม
3. ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
เปลี่ยนแปลงในด้านประชากร
ความขัดแย้งในสังคม
ตัวกำหนดระบบเศรษฐกิจ
นวัตกรรม
การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม
(Cultural Diffussion)
ระบบกฎหมาย
การเมืองการปกครอง
4. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
ภายใน
การใช้สิทธิอำนาจของคนหรือกลุ่มคน
การขัดเกลาทางสังคม
การแข่งขันและความขัดแย้งภายในที่เกิดขึ้น
ความเหลื่อมล้ำ
การครอบครองของกลุ่มผลประโยชน์
ภายนอก
มือที่สาม
มือที่มองไม่เห็น (invisible hands)
เกิดจากการวางแผนเอาไว้ล่วงหน้า
แผนพัฒนา
เกิดจากการไม่ได้วางแผน
ภาวะทางเศรษฐกิจ
การก่อการร้าย
การจราจล
การไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติ
เทคโนโลยีสารสนเทศ
5. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
(Social Change)
การที่ระบบสังคม
กระบวนการแบบอย่างหรือรูปแบบทางสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป
ไม่ว่าจะด้านใดก็ตาม (ดี-เลว,
ก้าวหน้า-ถอยหลัง, มีประโยชน์-ไร้ประโยชน์,
ถาวร-ชั่วขณะ)
การเปลี่ยนแปลงระบบความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม
เกิดขึ้นได้ในระดับบุคคลหรือสถาบันก็ได้
6. การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม
(Cultural Change)
วัฒนธรรมวัตถุ (Material Cutures)
วัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ
ที่ประดิษฐ์ขึ้น และที่สำคัญ
ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านค่านิยม
บรรทัดฐาน และระบบสัญลักษณ์ต่าง ๆ
วัฒนธรรมไม่ใช่วัตถุ (Non-Material Cutures)
บรรทัดฐาน ค่านิยม
7. แนวโน้มกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในปัจจุบัน
กระบวนการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นสมัยใหม่
การทำให้เป็นเรื่องทางโลก Secularization)
การยึดหลักเหตุผล (Rationalization)
การทำให้เป็นอุตสาหกรรม (Industrialization)
การทำให้เป็นเมือง (Urbanization)
การทำให้เป็นประชาธิปไตย
(Democratization)
หมายถึง
การแพร่กระจายของปรัชญา
หรือระบบสังคมที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชากร
โดยไม่คำนึงถึง
คุณลักษณะเฉพาะบุคคล ยศ
สถานภาพ หรือ ทรัพย์สิน
กระบวนการเปลี่ยนแปลงร่วมสมัย
การแพร่ของการจัดองค์การขนาดใหญ่
(bureaucratictization) หมายถึง
การแพร่ของระบบการบริหารงานโดยมีเจ้าหน้าที่ตามลำดับขั้น
และรับผิดชอบต่อผู้บังคับบัญชาของตน
กระบวนการสร้างคนชายขอบ (Marginalization)
หมายถึง
การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เหลื่อมล้ำมากยิ่งขึ้น
ผลประโยชน์ตกแก่กลุ่มคนบางกลุ่ม
โดยคนบางกลุ่มถูกกระทำหรืออยู่ห่างออกไปทุกขณะ
กระบวนการโลกาภิวัตน์ (Globalization)
หมายถึง การแพร่กระจายไปทั่วโลก
ได้รับผลกระทบเหมือนกันอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง
อันเกิดจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
กระบวนวิชา สิทธิ เสรีภาพ และความมั่นคงของมนุษย์ (IL 1610)
บรรยายโดย อาจารย์อาทิตย์ วงศ์ทิตกุล
วิทยาลัยนานาชาติภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย